

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

20 november 2006

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het verdrag van de Raad van Europa en UNESCO
betreffende de erkenning van diploma's hoger onderwijs in de Europese regio,
opgemaakt in Lissabon op 11 april 1997**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Luc Van den Brande**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Temsamani;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Koen Van den Heuvel;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes;

de heren Louis Bril, Marc van den Abeelen.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

Zie:

871 (2005-2006)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming.....	4
I.1. Algemene situering	4
I.2. Inhoud van het verdrag	4
I.3. De Lissabonconventie in Vlaanderen	5
II. Bespreking	6
II.1. Vragen en opmerkingen van de leden	6
II.2. Antwoorden van de minister	8
III. Stemmingen	10
III.1. Artikelsgewijze stemming	10
III.2. Stemming over het geheel.....	10

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op datum van dinsdag 7 november 2006 het ontwerp van instemmingsdecreet besproken bij het verdrag van de Raad van Europa en de UNESCO betreffende de erkenning van diploma's hoger onderwijs in de Europese regio, gemeenzaam ook aangeduid als de 'Lissabonconventie'. Het ontwerp van decreet werd daarna aangenomen bij unanimititeit van stemmen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER FRANK VANDENBROUCKE, VICE-MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WERK, ONDERWIJS EN VORMING

I.1. Algemene situering

De *minister* preciseert bij de aanvang van zijn uiteenzetting dat het bij het voorliggende ontwerp van decreet om een instemmingsdecreet gaat. Met dit instemmingsdecreet vraagt hij het Vlaams Parlement zijn goedkeuring te hechten aan het verdrag van de Raad van Europa en de UNESCO betreffende de erkenning van diploma's hoger onderwijs in de Europese regio. Het verdrag in kwestie kwam tot stand tijdens een diplomatieke conferentie in Lissabon in april 1997, reden waarom dit verdrag ook bekend is als de Lissabonconventie.

Deze Lissabonconventie is een kaderverdrag voor de erkenning van diploma's van en in het hoger onderwijs. De conventie heeft in de eerste plaats betrekking op de academische erkenning van diploma's in en van het hoger onderwijs. Het gaat dan met name om: (1) de erkenning van diploma's die toegang geven tot het hoger onderwijs; (2) de erkenning van studieperiodes in het hoger onderwijs; en (3) de erkenning van diploma's en kwalificaties van het hoger onderwijs.

Het moge dus duidelijk zijn dat de Lissabonconventie eerder academisch van aard is. Ze is op die manier complementair aan de diverse Europese richtlijnen die voorzien in de professionele erkenning van diploma's en beroepskwalificaties voor wat in de meeste lidstaten gereguleerde beroepen zijn. Bij dat laatste

kan onder andere gedacht worden aan de verpleegkunde, de vroedkunde, apothekers, maar ook leraars.

De nu voorliggende Lissabonconventie vervangt de vroegere conventies van de Raad van Europa, waarvan de oudste al dateert van 1953. De minister wijst er verder op dat de erkenning van diploma's ook een centraal thema is van de implementatie van het Bolognaproces. In het zogenaamde 'stocktakingproces', waarmee de voortgang van de implementatie van de Bolognaverklaring in elk van de Bolognalanden wordt gemeten, wordt de ratificatie van de Lissabonconventie immers als de belangrijkste indicator beschouwd voor de prestaties van een land op het vlak van de academische erkenning van diploma's. Het uitblijven van de ratificatie van die conventie vormde voor Vlaanderen tot nu toe dan ook het enige minpunt. Het moge dan ook duidelijk zijn dat we met de goedkeuring van dit instemmingsdecreet een flinke stap vooruit zetten inzake het nakomen van onze Bologna-engagementen.

I.2. Inhoud van het verdrag

De minister geeft daarna kort een overzicht van de inhoud van de verschillende hoofdstukken van het verdrag. Het eerste hoofdstuk omvat, zoals gebruikelijk, een aantal definities.

Het tweede hoofdstuk handelt over de bevoegde autoriteiten. In de Belgische context gaat het daarbij uiteraard over de gemeenschappen die bevoegd zijn voor de erkenning van de gelijkwaardigheid van diploma's en niet over de federale overheid. Zoals wel vaker gebeurt, zal België dan ook in een nota de nodige informatie over de bevoegdheidsverdeling inzake de erkenning van diploma's verstrekken teneinde duidelijk aan te geven wie er precies bevoegd is. De minister wijst er daarbij nog op dat een bijkomende specificiteit erin bestaat dat bij ons de instellingen bevoegd zijn voor de erkenning van diploma's met het oog op de doorstroming naar masteropleidingen en naar het doctoraat. Het zijn met andere woorden de instellingen die de beslissing nemen als stukken worden voorgelegd met het oog op doorstroom of instroom in een hoger onderwijsniveau. De Vlaamse overheid van haar kant beslist over de erkenning van de gelijkwaardigheid.

Het derde hoofdstuk bevat een hele rist basisprincipes die in acht moeten worden genomen bij de beoordeling van buitenlandse kwalificaties. De minister somt

deze kort op. Iedere houder van een buitenlandse kwalificatie heeft recht op een adequate beoordeling van zijn kwalificatie. Elke vorm van discriminatie moet uitgesloten worden. De aanvrager heeft de plicht de nodige informatie te bezorgen over de gevolgde opleiding of studieperiode. Op grond daarvan moet de bevoegde autoriteit desgevallend aantonen dat de kwalificatie niét gelijkwaardig is. Hetgeen voor de aanvrager al bij al toch een behoorlijk gunstige regeling is. Zoals gezegd, moet de aanvrager dan natuurlijk wel de nodige stukken aanleveren om dat oordeel te kunnen vellen. Op grond van 'substantiële verschillen', zoals dat elders in de conventie heet, kan de gelijkwaardigheid desgevallend niét worden toegekend. Erkenningsbesluiten moeten ook binnen een redelijke termijn worden genomen. De procedure moet daarenboven voorzien in een beroepsmogelijkheid ingeval de beslissing negatief is of niet tijdig wordt genomen.

Hoofdstuk vier handelt over de erkenning van diploma's of getuigschriften die toegang geven tot het hoger onderwijs. Basisprincipe daarbij is dat de verdragsluitende partijen de in een andere verdragsluitende partij uitgereikte diploma's erkennen die toegang geven tot het hoger onderwijs. Als concreet voorbeeld hiervan haalt de minister aan dat wie in Spanje met zijn Spaanse diploma aan hoger onderwijs mag beginnen, dat met ditzelfde diploma in principe ook bij ons mag. Dit belet echter niet dat er wel degelijk substantiële verschillen kunnen worden ingeroepen op het gebied van de algemene eisen inzake vooropleiding. De verdragsluitende partijen kunnen de toegang dan ook afhankelijk maken van het voldoen aan deze specifieke vooropleidingseisen. Hetzelfde geldt als de toegang afhankelijk is van het slagen voor een toelatingsproef, zoals bijvoorbeeld het geval is voor artsen of tandartsen, of afhankelijk is van het bewijs van voldoende kennis van de onderwijstaal, in casu hier dus om in een Nederlandstalige opleiding te starten. Minister Vandenbroucke geeft daarbij nog mee dat in landen waar de instellingen zelf de studenten kunnen selecteren, de selectieprocedures de nodige waarborgen moeten bieden dat de houders van een buitenlands diploma op een faire manier beoordeeld zullen worden.

Het vijfde hoofdstuk gaat over de erkenning van studieperiodes in een ander land. Tenzij er substantiële verschillen zijn, geldt ook hiervoor het principe van de volledige erkenning. De minister maakt dienaangaande de vergelijking met een gelijkaardig systeem dat geldt bij de Erasmus-uitwisselingen.

In hoofdstuk zes gaat het over de erkenning van diploma's of kwalificaties van hoger onderwijs.

Opnieuw geldt hier het principe van de automatische erkenning tenzij er substantiële verschillen zijn. Indien dat laatste het geval is, heeft de houder van de buitenlandse kwalificatie wel recht op een beoordeling of toetsing van zijn kwalificatie. Uit die beoordeling moet dan blijken waaruit die substantiële verschillen precies bestaan. Erkenning kan leiden tot toegang tot verdere studies en het voeren van de daarbij horende titel, bijvoorbeeld de titel van bachelor of master of ingenieur, overeenkomstig de lokaal geldende voorschriften. De minister wijst er daarbij nog op dat de academische erkenning vanzelfsprekend de professionele waardering fel kan vergemakkelijken.

Hoofdstuk zeven gaat specifiek over de erkenning van diploma's en getuigschriften van vluchtelingen die niet alle documenten kunnen voorleggen. Het verdrag stelt dat deze personen recht hebben op een faire en vlotte waarderingsprocedure.

Hoofdstuk acht gaat over de plicht om informatie te verstrekken over het kwaliteitszorgsysteem en over de uitkomsten van de kwaliteitsbeoordelingen. Elke verdragsluitende partij moet ook een lijst maken van de erkende instellingen voor hoger onderwijs.

In het negende hoofdstuk wordt voorgeschreven dat elke verdragsluitende partij moet zorgen voor een adequate beschrijving van het hoger onderwijssysteem en voor een volledige en actuele beschrijving van de kwalificaties die de instellingen uitreiken.

Het laatste hoofdstuk, hoofdstuk tien, gaat over de oprichting van een comité dat waakt over de toepassing van de Lissabonconventie en over het ENIC-netwerk (ENIC: European National Information Centres). Dit netwerk bestaat al. In de feiten vergadert het ENIC-netwerk en NARIC-netwerk (NARIC: National Academic Recognition Information Centres) van de Europese Unie altijd samen.

I.3. De Lissabonconventie in Vlaanderen

De minister komt dan tot de concrete betekenis van het verdrag in de Vlaamse context. Met name de hoger vermelde uitspraak dat Vlaanderen in de Bologna stocktaking een serieuze stap voorwaarts kan zetten door met de Lissabonconventie in te stemmen, verdient volgens minister Vandenbroucke enige nadere toelichting. Zulks kan prima facie immers wat vreemd klinken – alsof de stocktaking enkel op die formele zaken zou letten – maar heeft veel te maken met het feit dat de Vlaamse praktijk in grote lijnen al

overeenstemt met de principes van het verdrag. De parlementaire instemming met dit verdrag vormt met andere woorden eerder een, met de nodige symboolwaarde beladen, bekrachtiging van een feitelijk reeds bestaande toestand, dan dat het een aanzet zou zijn om dit alles op te starten.

Ter illustratie hiervan zet de minister uiteen waarom het Vlaamse systeem van erkenning van de gelijkwaardigheid reeds in grote mate voldoet aan de eisen van het verdrag: zo is er een adequate beschrijving van de erkenningsprocedure; aan het diploma wordt een uitgebreid diplomasupplement toegevoegd; er is voldoende informatie over de kwaliteitszorg in het hoger onderwijs, zowel algemeen als specifiek (de rapporten van de externe beoordeling van de individuele opleidingen zijn immers openbaar – weliswaar enkel in het Nederlands); en in ruim negen op de tien gevallen worden de besluiten over de erkenning binnen de door de Lissabonconventie als redelijk geachte termijn (zijnde vier maanden) genomen.

Het structuurdecreet van 4 april 2003 liep dan ook al vooruit op de goedkeuring van de Lissabonconventie. Zo schrijft artikel 87 het principe voor dat de Vlaamse Regering de algemene gelijkwaardigheid moet vastleggen van de diploma's afgegeven in een land waarin de Lissabonconventie van toepassing is en waarin een gelijkwaardig systeem van kwaliteitszorg operationeel is. Het komt er nu op aan hiervan werk te maken na de formele goedkeuring van de Lissabonconventie in Vlaanderen.

De minister wil daarbij geenszins beweren dat dit alles ook betekent dat de praktijk perfect zou zijn. Bij de beoordeling van buitenlandse diploma's en studieperiodes wordt tot nu toe niet echt uitgegaan van het principe van vertrouwen en van de gelijkwaardigheid (tenzij er substantiële verschillen zijn). De grondhouding van de adviserende instellingen is nog teveel een houding van wantrouwen waarbij de aanvrager met alle mogelijke documenten de gelijkwaardigheid moet bewijzen. Hier moet, letterlijk, een ommekeer bewerkstelligd worden.

Tegen het einde van het lopende academiejaar wil de minister dan ook drie zaken realiseren. Vooreerst de automatische erkenning van Nederlandse diploma's. Dit kan op korte termijn gelet op de gezamenlijke accreditatie van opleidingen. Tweedens de automatische erkenning van de diploma's van hoger onderwijs die vallen onder de Lissabonconventie in uitvoering van het hoger genoemde artikel 87. En tenslotte een

herziening van de algemene procedure van erkenning van buitenlandse diploma's. Voor wat dat laatste betreft ontwaart de minister twee essentiële criteria: het centraler plaatsen van de 'learning outcomes' van de opleiding als basis voor de erkenning van de gelijkwaardigheid (eerder dan de formele kwalificatie) en het verstevigen van de kwaliteitszorg van onze procedures, die nu – zeker waar het de externe academische advisering betreft – nog te veel op goodwill gebaseerd zijn. Daarnaast moet er ook voorzien worden in een adequate beroepsprocedure, eventueel via of naar analogie met de raad voor betwistingen over studievoortgangsbeslissingen. Een scenario zou kunnen zijn om de erkenning van diploma's meer te laten sporen met de beoordeling en waardering van EVC (eerder verworven competenties). Dat zou zeker ook de houders van diploma's ten goede komen die uit landen afkomstig zijn die niet tot het gebied van de Lissabonconventie behoren, denk aan vluchtelingen en 'sans papiers'.

Om al die redenen, verzoekt de minister de commissieleden dan ook het hen voorgelegde instemmingsdecreet te willen goedkeuren.

II. BESPREKING

II.1. Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw *Miet Smet* verklaart zich volledig te kunnen terugvinden in de met dit verdrag beoogde doelstellingen. Goedkeuring ervan ligt dan ook voor de hand. Naar aanleiding van het standpunt van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) over deze Lissabonconventie, wenst zij van de minister echter wel wat nadere toelichting te krijgen over een aantal elementen.

Zo heeft de minister in zijn toelichting zelf aangegeven dat er in Vlaanderen momenteel nog overwegend een wantrouwend-retissante houding wordt ingenomen tegenover vreemde studenten die hier een erkenningsaanvraag indienen, veeleer dan de door de conventie voorziene positieve grondhouding. Ook volgens de VVS verlopen de zaken in de praktijk niet echt vlot.

Tweedens constateert mevrouw Smet een zekere contradictie tussen de verzekering die de minister enerzijds geeft dat er in de praktijk weinig zal veran-

deren, terwijl hij anderzijds toch ook veranderingen aankondigt op drie domeinen. Het doorvoeren van die wijzigingen veronderstelt minstens een grondige mentaliteitsverandering bij de betrokken instanties. Omgekeerd vermoedt mevrouw Smet dat ook andere landen-verdragspartijen niet zo inschikkelijk zijn voor wat toegang tot hun hoger onderwijs betreft. Zij had van de minister dan ook graag vernomen of hij over informatie beschikt over de mate waarin Vlaamse onderwijsdiploma's in het buitenland gevalideerd worden. Door de toegenomen internationale mobiliteit van Vlaamse studenten wordt het immers ook voor onze studenten belangrijk dat hun diploma's zonder al te veel problemen erkend worden door buitenlandse instellingen. Deze conventie mag met andere woorden geen eenrichtingsverkeer zijn. In beginsel zou de – internationaal erkende – goede faam van het Vlaamse onderwijs hiervoor een garantie moeten zijn, maar een zekere protectionistische reflex valt in deze in sommige landen niet uit te sluiten.

Ten derde wenst mevrouw Smet te vernemen of er in het kader van deze regeling al dan niet een precedentsysteem wordt gehanteerd. In concreto kan het immers voorkomen dat meer dan één afgestudeerde van een welbepaalde buitenlandse onderwijsinstelling in Vlaanderen een vraag tot erkenning indient. Als er een gunstige beslissing komt voor één aanvrager, volgt er dan automatisch ook een gunstige beslissing voor een aanvrager die hetzelfde diploma van dezelfde instelling kan voorleggen, of wordt ieder dossier opnieuw apart bekeken? Kan een dergelijk precedentsysteem eventueel ook gelden voor het volledige onderwijssysteem van een bepaald land (onderwijssysteem dat in vele landen over alle scholen heen sowieso erg homogeen is), bijvoorbeeld het middelbaar onderwijs in de Duitse Bondsrepubliek. Kan het met andere woorden dat men ten algemenen titel bepaalt dat iedere afgestudeerde van een Duitse middelbare school, automatisch toegang heeft tot ons hoger onderwijssysteem?

Een laatste opmerking van mevrouw Smet betreft de vermelding van 'vluchtelingen' in de Lissabonconventie. Zij gaat er van uit dat men deze term hanteert in de zin van de Conventie van Genève over politieke vluchtelingen, die een algemeen aanvaarde en sluitende definitie geeft. Zoniet is er geen eenduidige definitie van het begrip vluchteling mogelijk en kan er ook geen gemeenschappelijke regeling voor uitgewerkt worden. Ook de klassieke wederkerigheidsvereiste kan in dit opzicht problemen stellen. Nogal wat vluchtelingen zijn immers afkomstig uit

staten die geen verdragspartij zijn bij deze conventie. Maar het is anderzijds ook niet denkbeeldig dat onderdanen van landen die de conventie wel ondertekend hebben om economische redenen hun land van oorsprong ontvluchten. Als die laatsten hier terecht komen kunnen zij normalerwijze niet de status van politieke vluchteling krijgen. Hoe verhouden deze, economische vluchtelingen, zich dan tot het toepassingsgebied van de Lissabonconventie?

Aansluitend op de bemerkingen van de vorige spreker stelt ook mevrouw *Anne Marie Hoebeke* vast dat het standpunt van de VVS over de Lissabonconventie nogal wat pertinente elementen omvat. Zij verwijst daarbij onder andere naar de problematiek van de bewijslast, de kwestie van de vereiste minimumstudieduur, het niet respecteren van de redelijke termijn, de problematische beroepsprocedure, en de erkenning van diploma's die toegang geven tot specifieke beroepen.

Daarnaast wijst ze er ook op dat vreemdelingen die hier op een reguliere manier terecht komen, het weze als erkende vluchtelingen, het weze in het kader van gezinshereniging, heel vaak over bepaalde diploma's beschikken. Haars inziens moeten voor deze mensen dan ook de nodige maatregelen genomen worden om hen toe te laten, middels de in hun landen van oorsprong verworven diploma's, aan een degelijke werksituatie te raken. Vlaanderen is het deze mensen en zichzelf verplicht om dit potentieel voluit te valoriseren.

Ook voor wat de inwerkingtreding van de conventie betreft drukt mevrouw Hoebeke haar bezorgdheid uit. Conform het in de conventie bepaalde, treedt deze immers in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum van ratificatie. Rekening houdend met al de hoger geformuleerde opmerkingen lijkt zulks niet onmiddellijk voor de hand te liggen. Er is duidelijk nog werk aan de winkel om een en ander om te zetten in Vlaamse regelgeving.

De heer *Luc Van den Brande* constateert met enige tevredenheid dat de Vlaamse overheid met haar structuurdecreet van 4 april 2003 reeds is vooruitgelopen op de inhoud van de nu voorliggende conventie. Ook in het huidige Vlaamse regeerakkoord werd trouwens de optie gelicht om vooruit te lopen op een aantal internationale en Europese verplichtingen die sowieso op ons afkomen. Het is dan ook met overtuiging dat hij het hier voorliggende ontwerp van instemmingsdecreet zal stemmen.

Aansluitend op wat mevrouw Smet reeds liet opmerken, wijst de heer Van den Brande er verder op dat het ontbreken van de wederkerigheidsvereiste van de Lissabonconventie een wat ongebruikelijk verdrag maakt. Wederkerigheid is in verdragsmateries immers de regel.

Derdens meent de heer Van den Brande, uit diverse praktijkgevallen die hem gesignaleerd werden, te mogen opmaken dat de erkenning er doorgaans wel komt, maar heel vaak niet binnen de vooropgestelde termijn. Dit is meer dan een louter procedureel probleem. Een laattijdige erkenning kan immers met zich brengen dat men niet alleen te laat is om zich in te schrijven aan een Vlaamse onderwijsinstelling, maar dat men zich ondertussen ook niet meer kan inschrijven in het land van herkomst. In het slechtste geval kan men hierdoor een volledig academiejaar verliezen. Hij dringt er dan ook op aan dat de minister zijn derde voorgenomen verbeterpunt met bekwame spoed zou ten uitvoer leggen.

Een laatste opmerking van de heer Van den Brande tenslotte, betreft het eerste verbeterpunt dat de minister in zijn toelichting heeft vermeld, te weten de automatische erkenning van Nederlandse diploma's. Gezien Vlaanderen en Nederland nu reeds werk maken van de gezamenlijke accreditatie van de opleidingen, is dit zonder meer een logische stap. Het is echter nog maar de vraag hoe een en ander zich precies verhoudt tot het huidige systeem van diplomaaflevering dat gehanteerd wordt bij de transnationale Universiteit Limburg (tUL). Tenzij er terzake recentelijk een wijziging werd doorgevoerd, zou er bij de tUL immers een verschillende regeling gelden voor de aflevering van diploma's aan respectievelijk de Nederlandse studenten en de niet-Nederlandse (in casu dus doorgaans Vlaamse) studenten. Dit lijkt, mee gezien de aard van de betrokken onderwijsinstelling, toch tamelijk bevreemdend.

Mevrouw *Anissa Temsamani* drukt haar verbazing uit over het feit dat het voorliggende verdrag enkel in de commissie Buitenland wordt behandeld, haars inziens had dit minstens samen met de commissie Onderwijs moeten behandeld worden.

Daarop inpikkend wijst de *commissievoorzitter* het lid op de algemene regel dat alle verdragen, ongeacht hun onderwerp, in één centrale commissie, met name de commissie voor Buitenlands Beleid, worden behandeld. Elke andere optie ware uiterst problematisch. Ieder verdrag heeft immers ook een speci-

fieke thematische inhoud, hetgeen zou nopen tot de – reglementair al bij al toch vrij zware – techniek van de 'verenigde commissies' voor elk van de vele verdragen die ter instemming aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd. Doordat sommige verdragen erg breed van inhoud zijn, zou er daarenboven heel vaak een veeltal aan betrokken commissies zijn, hetgeen het systeem geheel en al onwerkbaar zou maken. Ook de kennis van de, deels internationaalrechtelijk vastgelegde, technische specificiteit van de behandeling van verdragen is maar in één enkele commissie, te weten de commissie Buitenland, aanwezig. En ook vanuit het oogpunt van het houden van overzicht op de internationale verplichtingen van Vlaanderen is de huidige methode de meest aangewezen parlementaire techniek. Een enkele commissie ziet nu immers alle verdragen – die soms ook aan elkaar gerelateerd zijn – passeren. Het staat trouwens ieder parlementslid vrij om ook deel te nemen aan de besprekingen van deze commissie.

Een tweede opmerking van mevrouw *Temsamani* betreft de ook door andere sprekers reeds aangehaalde kwestie van het valoriseren van de competenties van vluchtelingen of andere migranten die in Vlaanderen aanwezig zijn. Soms gaat het om hoger opgeleide personen die hier al meerdere jaren gevestigd zijn. In beginsel vallen zij, behoudens voor wat betreft de hypothese van het aanvatten van voortgezette opleidingen, buiten het toepassingsgebied van dit verdrag. Ook voor deze categorie van personen zouden gepaste maatregelen uitgewerkt moeten worden. Kan en zal de minister in deze een initiatief nemen?

II.2. Antwoorden van de minister

De *minister* laat in zijn antwoord eerst en vooral opmerken dat hij voorafgaandelijk geen kennis heeft gekregen van het door de commissieleden vermelde VVS-standpunt inzake de Lissabonconventie. Mocht zulks wel het geval geweest zijn, dan had hij evidentertwijze een meer omstandig antwoord kunnen geven op de geformuleerde bedenkingen. Zoals de zaken nu staan zal hij zich – in zoverre zulks na de toelichting nog nodig is – moeten beperken tot een veeleer summier antwoord op de door VVS aangehaalde punten.

Op de vraag van mevrouw Smet over de algemene indruk die de minister heeft over de manier waarop Vlaamse aanvragers in het buitenland worden

behandeld, kan hij slechts met de grootste mogelijke omzichtigheid antwoorden. Bij gebrek aan concrete gegevens – die door het departement overigens ook niet echt worden bijgehouden – kan hij hoogstens stellen dat de indruk leeft dat men in Noord-Europese landen, in het verlengde van de daar heersende beleidscultuur, doorgaans wat redelijker, gemakkelijker en minder bureaucratisch is in deze materie dan in de meeste Zuid-Europese landen (waaronder Frankrijk en zeker ook Spanje en Italië), die formalistischer en meer op structuren ingesteld lijken te zijn. Maar nogmaals, het gaat hier slechts over een zeer algemeen aanvoelen en perceptie. Concrete cijfers zijn er gewoon niet, echt hard kan de minister deze opvatting dus niet maken.

Met betrekking tot de precedentwaarde van erkenningen kan minister Vandenbroucke bevestigen dat er een stelregel gehanteerd wordt die inhoudt dat als er twee keer een positieve beslissing werd genomen voor mensen afkomstig uit een welbepaalde instelling, deze twee erkenningen ten algemenen titel gelden als precedent.

Mevrouw *Miet Smet* laat opmerken dat haar vraag hierover twee elementen omvatte. Enerzijds vroeg zij inderdaad naar de instellingsspecifieke precedentwaarde, maar anderzijds wilde zij ook peilen naar de eventuele precedentwaarde van de totaliteit van een door een verdragsstaat gehanteerd onderwijs- en diplomastelsel. In de meeste landen is het curriculum, per specifiek schooltype, immers in hoge mate gestandaardiseerd. Prima facie hoeft men zich voor erkenning van diploma's, a fortiori in de Europese ruimte (waar de meeste landen toch over een behoorlijk hoogstaand onderwijssysteem beschikken), dus niet te beperken tot een instellingsspecifiek systeem.

Namens de minister antwoordt de heer *Noël Vercruyse*, afdelingshoofd Hoger Onderwijs van het Departement Onderwijs en Vorming, dat voor wat diploma's secundair onderwijs betreft, de instellingen zelf bevoegd zijn om toegang te verlenen aan buitenlandse studenten. Daarvoor worden immers geen gelijkwaardigheidsverklaringen meer afgeleverd. Voor Duitsland bijvoorbeeld, bestaat er ter afsluiting van de secundaire cyclus een algemeen 'Abitur', een soort eindexamen. En al wie over een dergelijk Abitur beschikt, heeft dus – onafhankelijk van welke school men precies komt – automatisch toegang tot het hoger onderwijs in Vlaanderen. Een gelijkaardig systeem geldt ook voor andere landen. Het enige probleem dienaangaande situeert zich bij systemen, zoals het Nederlandse HAVO (Hoger Algemeen Voortgezet

Onderwijs, een op de basisschool aansluitende vijfjarige opleiding bedoeld voor leerlingen van 12 tot 17 jaar), waar de totale duur van de studiecycclus slechts 11 in plaats van de voorgeschreven 12 jaren bedraagt. Daar geldt het principe van de automatische toegang niét.

Ook inzake de problematiek van diploma's afgeleverd door onderwijsinstellingen in landen die geen verdragspartij zijn bij de Lissabonconventie wijst minister *Frank Vandenbroucke* erop dat, voor wat in- en doorstroom betreft, de instellingen zelf beslissen. Er is dus geen algemeen Vlaams beleid dat bepaalt welk lot diploma's uit deze of gene groep van landen beschoren is.

Om in deze te komen tot vlottere procedures, zowel binnen als buiten het toepassingsgebied van de Lissabonconventie, zal ook de link gelegd worden met andere geleidelijk aan in zwang komende procedures voor het erkennen van eerder verworven kwalificaties of elders verworven competenties. De minister wijst er daarbij op dat, met name voor wat het hoger onderwijs betreft, men bezig is met het gestaag opbouwen van een praktijk inzake eerder verworven kwalificaties. Het vroegere 'vrijstellingenbeleid' werd door het reeds genoemde structuurdecreet al een heel stuk meer gestroomlijnd en gestructureerd. Persoonlijk is de minister de mening toegedaan dat men, voor wat respectievelijk buitenlandse diploma's en kwalificaties in het algemeen betreft, in wezen er dezelfde ingesteldheid en visie op na zou moeten houden. Het zal er naar de toekomst toe dus mogelijks op aankomen om, in zoverre mogelijk en haalbaar, die twee zaken echt met elkaar te laten sporen. Nu gaat het nog om twee volledig gescheiden thema's die, voor wat het hoger onderwijs betreft, geregeld worden binnen de verschillende associaties. De zaken lijken daar ook vrij behoorlijk te lopen. Hetgeen echter niet belet dat, naar de toekomst toe, uit een evaluatie zou kunnen blijken dat men het EVC-beleid en EVK-beleid meer moet laten sporen of zelfs samen lopen met het beleid ten aanzien van de erkenning van diploma's van mensen die uit het buitenland komen. Zulks zal a fortiori belangrijk zijn voor asielzoekers en mensen die afkomstig zijn uit niet bij de Lissabonconventie aangesloten landen. Terzake lopen trouwens reeds een aantal kleine projecten voor asielzoekers (d.w.z. mensen die vaak wel een bepaalde ervaring hebben, maar niet over de formele kwalificaties beschikken), onder andere in de sfeer van de verpleging, die erg bemoedigende resultaten opleveren. Deze experimenten situeren zich echter volledig in de sfeer van het EVC-beleid. Door al deze procedures dichter bij

elkaar te brengen zou er een grotere soepelheid gerealiseerd moeten kunnen worden en zouden de zaken ook vlotter afgehandeld moeten kunnen worden.

Voor wat de vraag over de transnationale Universiteit Limburg (tUL) betreft, kan de minister zich niet onmiddellijk voorstellen dat er problemen zouden bestaan. Deze instelling is immers opgericht door een terzake tussen Vlaanderen en Nederland afgesloten verdrag. De tUL-diploma's zijn daardoor meteen automatisch erkend in zowel Nederland als Vlaanderen. Wel is er tussen Vlaanderen en Nederland een verschil in het financieringsbeleid ten aanzien van de tUL. Vlaanderen financiert immers rechtstreeks, terwijl Nederland geopteerd heeft voor financiering via de Universiteit van Maastricht. Maar op de diploma's van de instelling heeft zulks in beginsel geen enkele impact. Ook aan Nederlandse kant is de tUL immers volwaardig erkend.

De heer *Luc Van den Brande* preciseert dat hem gesignaleerd werd dat al naargelang het een Vlaamse dan wel een Nederlandse afgestudeerde van een door de tUL aangeboden richting betreft, de toekenning en validatie van, wat in wezen hetzelfde diploma zou moeten zijn, toch wel enigszins zou verschillen. Voor de Vlamingen zou het diploma rechtstreeks door de tUL worden afgeleverd, terwijl zulks voor de Nederlanders op de een of andere manier door de Nederlandse Rijksoverheid zou gebeuren. Dit zou een consequentie kunnen zijn van het door de minister aangehaalde verschil in financiering door Vlaanderen en Nederland. Daarnaast wenst de heer Van den Brande te vernemen of de instemming met het voorliggende verdrag en de beleidsintentie van de minister om tegen het einde van het academiejaar te komen tot een automatische erkenning van Nederlandse diploma's, enige consequentie heeft op datgene wat nu reeds transnationaal (of in casu transregionaal) georganiseerd is binnen de tUL-configuratie.

Minister *Vandenbroucke* meent op die laatste vraag met vrij grote stelligheid negatief te kunnen op antwoorden. Normaliter zou er geen enkele interferentie mogen zijn tussen die twee gegevens. Daarenboven voorziet de Lissabonconventie ook expliciet dat eventueel reeds bestaande betere regelingen onverlet worden gelaten door de verdragsbepalingen. Concrete casussen of probleemgevallen inzake de tUL-diploma's kunnen hem door de vraagsteller echter steeds

voorgelegd worden, kwestie van deze desgevallend door zijn administratie te laten onderzoeken.

Voor wat de opmerking van VVS inzake de redelijke termijn betreft, verklaart de minister dat men in Vlaanderen op dat criterium nu reeds behoorlijk goed scoort. In negen op de tien gevallen wordt er binnen de voorziene termijn van vier maanden een beslissing genomen. De minister zal met de bevoegde instanties wel nagaan hoe men hier tot een nog betere prestatie kan komen.

Afsluitend kan de minister nog bevestigen dat de Lissabonconventie qualitate qua als verdrag inderdaad specifiek is, in de zin dat de erin voorziene wederkerigheidsvereiste niet absoluut is. In het kader van de conventie wordt op de naleving van de wederkerigheid tussen verdragsstaten toegezien door een soort comité van toezicht. Maar de wederkerigheidsvereiste is in die zin relatief, dat we als verdragspartij ons ertoe engageren om alle vreemde diploma's (of ze nu zijn afgeleverd door een instelling die gesitueerd is in een verdragsstaat of niet) op dezelfde manier te benaderen. Bepaalde kwalitatief hoogstaande procedures zullen dus hoe dan ook steeds gevolgd worden. Alle aan de conventie deelnemende partijen hebben zich daartoe geëngageerd en dat gegeven wordt dan ook voor en door alle deelnemende partijen bewaakt.

III. STEMMINGEN

III.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van twaalf stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van twaalf stemmen.

III.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag van de Raad van Europa en UNESCO betreffende de erkenning van diploma's hoger onderwijs in de Europese regio, opgemaakt in Lissabon op 11 april 1997, tenslotte eveneens aangenomen bij unanimitéit van twaalf stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Luc

Karim

VAN DEN BRANDE

VAN OVERMEIRE
